

# HENJAKRYSSET GISLAVED

082-109-79

Förslag till ändring av del av stadsplan för Gislaveds samhälle,  
kv Kärnen m fl, Gislaveds kommun, Jönköpings län.

Upprättat i augusti 1978

## B E S K R I V N I N G

=====

### Handlingar

Planförslaget redovisas på en karta i skala 1:1000 med tillhörande bestämmelser. Till planen hör också en beskrivning, grundkarta, fastighetsförteckning samt en illustrationsplan.

### Plandata

Planen omfattar ett område kring Bruksgatans-Henjavägens korsning med Anderstorpsvägen (Rv 27) ca 1 km öster om Gislaveds centrum. Planförslaget har tillkommit för att möjliggöra nödvändiga trafikregleringar i området.

Avgränsningen av planen har gjorts så att i denna ingår kvarter och gator vilka berörs av ändringar i gatunätet samt planerad gång-cykelväg. Dessutom har i kv Glasbruket, Sporren och Valsen gjorts större ändringar i byggrätten.

Planområdets totala areal är ca 19,0 ha.

### PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

#### Översiktlig planering

En områdesplan för Gislaved har upprättats av stadsarkitektkontoret. Denna antogs av kommunfullmäktige 1978-05-25.

Planen bygger bl.a. på en trafikutredning gjord av VBB i nov 1976 som behandlar ortens trafiksituation i stort men som också anger principutformning av den aktuella vägkorsningen.

I huvudsak följer planförslaget denna principutformning liksom områdesplanens intentioner med avseende på markanvändning och föreslagna huvudleder för gång-cykelvägar.

#### Gällande detaljplan

Huvuddelen av planområdet regleras av ett stadsplaneförslag fastställt 1944-02-04. Delar av planen har sedan ändrats av planförslag fastställda 1957-12-20, 1958-08-29, 1962-03-15 och 1967-06-07.

Ett planförslag som omfattade Gummifabrikens industriområde fastställdes 1967-06-07. Kv Glasbruket ingick i detta men undantogs vid fastställelseprövningen. Denna del ingår i det aktuella planförslaget.

#### Kommunala ställningstaganden

Större delen av Gyllenforsskolans elever måste på väg till och från skolan passera den starkt trafikerade Anderstorpsvägen. Detta har föranlett kritik från föräldrar i Henjaområdet, varvid krävts en säkrare passage för gångare och cyklande vid Henjakorsningen.

På ett tidigt stadium undersökte kommunen möjligheterna att ordna ljusreglering eller gångtunnel under Anderstorpsvägen. Det senare var ogenomförbart p.g.a. höga kostnader och marklösenproblem.

Höstterminen 1976 anställdes en trafikvakt till hjälp för skolbarnen till och från hemmet.

1977-02-08 accepterade kommunstyrelsen vägverkets förslag att vägrenarna på Rv 27 mellan Gislaved och Anderstorp skulle utbyggas till endast 1 meter istället för 3, och att därigenom sparade medel skulle användas för bl.a. ombyggnad av korsningen Rv 27 - Henjavägen. Korsningen förutsattes bli fullständigt signalreglerad. Man beslöt också att Bruksgatan skulle undantas från allmänt vägunderhåll samt att stadsplanen för området skulle ändras för att överensstämma med föreslagna trafikregleringar.

Efter samråd och marklösenförhandlingar med berörda markägare har planförslaget fått sin nuvarande utformning. Detaljutformningen av kors-

ningen Rv 27 - Henjavägen har noggrant diskuterats med vägverket som projekterat ombyggnaden. 1977-09-27 accepterade kommunstyrelsen vägverkets förslag med ett övergångsställe förlagt öster om korsningen och med manuell signalreglering. Förberedelser för framtida fullständig signalreglering förutsattes bli gjorda.

Förhandlingar har under lång tid förts mellan kommunen och Gummifabriken angående mark- och trafikfrågor i området. 1978-03-23 undertecknades ett avtal som reglerar försäljning av mark till kommunen, avstängning och utbyggnad av gator mm.

### Befintliga förhållanden

#### Bebyggelse

Bostadskvarteren i området bebyggdes i huvudsak under 1920- och 30-talen. De har uppväxta trädgårdar och fastigheterna är väl underhållna. Alla tomter är bebyggda utom hörntomten i kv Degeln. På tomten 3:7 i kv Ringen finns endast ett större uthus då huvudbyggnaden brunnit och rivits ned.

I kv Valsen byggdes i början av 1960-talet en låg- och mellanstadieskola, Gyllenforsskolan, som idag har sina flesta elever från Henjaområdet norr om Anderstorpsvägen. I samma kvarter finns på tomten nr 4 en mindre bensinstation med infart från Anderstorpsvägen. I kv Kärnen nr 3 används bottenvåningen som verkstadslokal.

Utefter Bruksgatan finns en konsum-butik på tomten 3:55 och en kiosk på tomten 3:39 i kv Ringen.

På vardera sida om Anderstorpsvägen har Gummifabriken en lagerbyggnad i anslutning till järnvägen.

I kv Bruket och i sv delen av kv Formen finns större industribyggnader uppförda. De bostadshus som ännu finns kvar i kv Formen kommer att rivas eller flyttas.

#### Vägar och trafik

"Henjakrysset" är idag en efter ortens förhållanden hårt belastad fyrvägs korsning där det särskilt vid arbetstidens början och slut uppstår bilköer. Trafikintensiteten på Anderstorpsvägen är öster om korsningen

ca 8.000 fordon/dygn och väster om korsningen ca 7.000. Motsvarande siffror för Bruksgatan är ca 3.000 och för Henjavägen ca 4.000.

#### Ledningssystem

Kommunala vatten- och avloppsledningar finns nedlagda i de flesta av områdets gator. Dessutom finns spill- och dagvattenledningar på kvartersmark i kv Valsen och Druvan. I Mossarpsvägen ligger dessutom en fjärrvärmekulvert som förbinder Gummifabrikens gamla industriområde med värmecentralen i det nya området.

Ingen ändring av dessa ledningar planeras med anledning av planförslaget.

#### Markägarförhållanden

Alla bostadstomter inom planområdet är i privat ägo.

Statens Järnvägar äger området kring järnvägen, Hult 3:5.

Gummifabriken (Gislaved AB) äger marken kring lagerbyggnaden på järnvägsområdet, tomten för konsumbutiken, skoltomten i kv Valsen samt industrimarken i kv Bruket och Formen. Dessutom äger GAB Hult 3:98 som innefattar en del gatumark.

Övrig mark i området ägs av kommunen. Marken kring kv Glasbruket har nyligen inköpts från GAB.

## PLANFÖRSLAG

=====

Som framgår under bl.a. rubriken "Kommunala ställningstaganden" har planförslaget i första hand tillkommit för att kunna genomföra nödvändiga ombyggnader i trafiknätet.

### Trafik

Förslaget innebär att Bruksgatans och Adalsvägens utfarter mot Anderstorpsvägen (Rv 27) avstängs. Henjavägens utfart på Anderstorpsvägen blir ett s.k. trevägskors där gatan förses med erforderliga körfiler, övergångsställen och refuger, vilket ger en väsentligt förbättrad trafiksituation för både bilister, cyklister och gående. Genomfartstrafiken via Bruksgatan försvinner därmed och ersätts tillfälligt av Mossarpsvägen och västra delen av Adalsvägen. För trafiken mot samhällets centrum kan den återöppnade Eneströmsgatan användas som utfart mot Anderstorpsvägen.

Då Eneströmsgatan utbyggs kommer Bruksgatan mellan Eneströmsgatan och Abjörnsgratan att stängas för allmän trafik och marken övertas av Gummifabriken.

När Reftelevägens trafik senare leds upp på en ny trafikled via Mossarpsvägen mellan Ryttervallen och Bil 70 mot Rv 27 kommer Abjörnsgratan genom Gummifabriksområdet att stängas av. Även Adalsvägens sydvästra del stängs då och blir en del av GAB:s industriområde.

Så länge Reftelevägstrafiken går via Abjörnsgratan in mot centrum förutsätts dock denna del av Adalsvägen vara öppen för allmän trafik även om sträckan i gällande plan utgörs av industriområde.

### Området norr om Anderstorpsvägen

Justeringar har gjorts av järnvägsområdets gränser kring Henjavägens utfart mot Rv 27 för att ge plats åt korsningens ombyggnad. Små justeringar har gjorts i gällande utfartsförbud från järnvägsområdet mot Rv 27. I kv Druvan har "u-områden" avsatts över befintliga kommunala va-ledningar och befintliga tomtutfarter har reglerats med utfartsförbud.

### Området väster om Bruksgatan

Eneströmsgatan har utlagts i sitt gamla läge, men anslutningen mot Rv 27 har förskjutits ca 40 m mot öster för att få en mera rätvinklig anslutning, bättre sikt och för att kunna bevara en tallunge nära gamla anslutningen.

Kv Glasbruket har begränsats till ett ca 1,4 ha stort område mellan Eneströmsgatan och järnvägsspåret. Biltillfart skall ske från Eneströmsgatan. Området har ett centralt läge och möjlighet finns att här förlägga hantverkslokaler och ytkrävande butiker eller liknande verksamheter som med fördel kan förläggas utanför samhällets centrum.

Utefter Eneströmsgatan finns en björkallé som skall bevaras. På kvartersmark finns ett antal björkar som om möjligt bör sparas.

Kvarteret för de två tomterna utefter Bruksgatan har fått kvartersnamnet Degeln medan nuvarande kv Degeln utgår. I detta kvarter har byggrätten justerats för att ge större frihet vid utbyggnad av befintliga hus. I inre delen av tomterna har ett område för uthus avsatts.

Övriga delen av området har avsatts som parkmark. Den lagerbyggnad som finns söder om Anderstorpsvägen kommer att ligga kvar ytterligare 10 år enligt kontrakt mellan kommunen och GAB.

Industrispårets framtid är osäker, men det ligger tills vidare kvar. Utefter Anderstorpsvägen har mark reserverats för gång-cykelvägens sträckning och den tid lagerbyggnaden ligger kvar finns möjlighet att provisoriskt leda denna väg söder om byggnaden.

Kv Bruket har begränsats och den del av kvarteret i planområdets västra del som inköpts av kommunen har avsatts som parkmark. I enlighet med den plan som gäller för övriga delen av kv Bruket har marken närmast Nissan avsatts som planterat skyddsområde. Infartsväg till området får ordnas genom pl-området.

Den del av Bruksgatan som inom planområdet ligger mellan kv Bruket och Formen har avsatts som industriområde och förts till kv Bruket. På sikt kommer hela Bruksgatan mellan Eneströmsgatan och Abjörnsgatan att stängas av och disponeras av Gummifabriken.

I kvarteret Formen har ingen ändring gjorts utöver en nödvändig hörnavskärning i korsningen Eneströmsgatan - Adalsvägen.

#### Bostadskvarteren Kärnen, Ringen, Kvarnen och Sporren

Byggrätten i dessa kvarter har setts över och ändrats. I kvarterets inre finns en yta för mindre gårdsbyggnader. Runt kvarteret finns mot gatan en ca 6-10 m bred zon som inte får bebyggas. Begränsningar i byggrätten

har tagits bort så att befintliga hus skall kunna tillbyggas utan särskild dispensgivning. Byggrätten begränsas till högst en sjundedel av tomtytan.

Kv Sporren Större och kv Sporren Mindre sammanslås till ett kvarter. Den gata som på 30-talet planerades mellan dessa kvarter har aldrig byggts och planförsalget fastställer därför endast nuvarande förhållanden. Nödvändiga hörnavskärningar har gjorts i kv Ringen och kv Sporren.

I gällande plan avstänges Ringvägen söder om Mossarpsvägen med tanke på att Reftelevägen tidigare avsågs föras upp till Anderstorpsvägen i detta läge. Denna sträckning av Reftelevägen är nu inte längre aktuell varför Ringvägen föreslås få behålla nuvarande sträckning.

I kv Kärnen har utfartsförbud föreslagits ut på Anderstorpsvägen med undantag för tomt nr 3 vars utfart inte gått att lösa på annat sätt. Tomt nr 2 får utfart mot Bruksgatan. På tomt nr 4 finns idag inget garage, men när sådant byggs skall infarten ske från Adalsvägen. På sistnämnda tomt har kvartersgränsen justerats för att ge plats åt gång-cykelvägen samt en busshållplatsficka vid Anderstorpsvägen.

På Parktorget föreslås ett litet område för handel avsett för en kiosk. Framför denna har mark avsatts för en mindre parkeringsficka för kioskbesökare.

#### Kv Valsen

På tomt nr 3 har föreslagits en 3 meter bred remsa för gång-cykelvägen. Förutom en liten justering av byggrätten på tomt nr 6 har i övrigt inga ändringar gjorts på bostadstomterna. Befintliga utfarter mot Rv 27 behålls och regleras med utfartsförbud.

Skoltomten ägs idag av Gummifabriken men arrenderas av kommunen för skolverksamhet (LM-skola). Kontraktet löper ut 1980-12-31 varefter GAB disponerar marken. På tomten finns då möjlighet att uppföra till industrin hörande kontors-, personal- och kurslokaler. Gångförbindelse med Bil 70-anläggningen öster om Mossarpsvägen kan lösas med kulvert under trafikleden som i framtiden får en avsevärt ökad trafik.

Biltillfart skall ske från Mossarpsvägen i söder varför kvartersgränsen i öster försetts med utfartsförbud.

På östra delen av tomten tillåts 3-våningsbebyggelse medan västra delen med hänsyn till omgivande bebyggelse får högst 2 våningar.

Genom servitutsavtal med GAB dras gång-cykelvägen genom kvarteret i tomtens norra del.

#### Plangenomförande

Ombyggnaden av korsningen Henjavägen-Anderstorpsvägen sker under hösten 1978. (Med stöd av 14 § väglagen och 11 § vägkungörelsen har länsstyrelsen 1978-06-20 medgett att korsningen ombyggs i strid mot gällande plan). I samband härmed bygger kommunen ut den nya Eneströmsgatan varvid Bruks-gatans och Adalsvägens utfarter mot Anderstorpsvägen stängs. När Bruks-gatan mellan Eneströmsgatan och Abjörnsgatan stängs är ännu inte klart. Reftelevägens anslutning till Anderstorpsvägen via Mossarpsvägen påbörjas 1979. När denna är klar kan såväl Abjörnsgatan som Adalsvägen stängas genom Gummifabrikens område.

Gång- och cykelvägen utefter Henjavägen från Rv 27 upp till Balderstorget byggs ut i samband med korsningens ombyggnad. För den GC-väg som är planerad parallellt med Anderstorpsvägen från befintlig GC-väg öster om Mossarpsvägen in till kv Dalen och centrum finns inga pengar avsatta i kommunens nuvarande 5-årsbudget. Det är emellertid av stor vikt att denna väg kommer till stånd så snart som möjligt.

#### Samråd

Den trafiktekniska utformningen av Henjakorset har gjorts av Statens Vägverk i Jönköping. Kring denna och andra trafikfrågor i området har samråd kontinuerligt skett mellan kommunen och vägverket.

Förhandlingar har också förts med Gislaved AB (Gummifabriken) vilket bl.a. resulterat i ett avtal daterat 1978-03-23. Planen har vid ett flertal tillfällen diskuterats med affärsidkarna till konsumbutiken och kiosken vid Bruksgatan. Samråd har skett med ägarna till kv Valsen 3, Kärnen 2, 3 och 4. Här måste vissa ingrepp i tomterna göras, vilket kommer att regleras genom avtal mellan kommunen och markägarna.

Allmänna informationsmöten om planförslaget har hållits 1977-03-10, 1977-04-21 och 1978-04-26. Planförslaget har i grova drag varit det samma vid dessa olika tillfällen, med undantag av utfarterna söderifrån mot Anderstorpsvägen.

I första förslaget var enda utfartsmöjlighet till Rv 27 via Mossarpsvägen, vilket vållade starka protester från invånarna söder om Anders-  
torpsvägen. Vid andra informationstillfället innehöll planen en ersätt-  
ningsväg för den stängda Bruksgatan. Denna var förlagd i konsumtomtens  
nv del och gick ut mot Rv 27 genom GAB:s lagerbyggnad som då måste tas  
bort. Denna lösning accepterades av konsum och invånarna i stort.

Efter långa förhandlingar med GAB konstaterades att denna lösning ekono-  
miskt var ogenomförbar. En tredje lösning där den gamla Eneströmsgatan  
åter öppnades kunde däremot accepteras och detta förslag presenterades  
vid informationsmötet i april 1978. Största invändningen mot detta för-  
slag var konsums och kioskens försämrade affärs läge.

Det sistnämnda planförslaget, daterat skissförslag 1978-05-10, utsändes  
i maj 1978 för samrådsyttrande.

Svar inkom från sju kommunala nämnder och styrelser samt SJ och Tele-  
verket. Ingen av dessa hade erinringar mot planförslaget. Konsum-Domus  
Jönköpings län tillstyrker förslaget, men med hänsyn till det minskade  
konsumtionsunderlag butiken kommer att få förutsätts då att möjlighet  
ges till ometalbering till ett framtida bättre läge.

Vid länsstyrelsens planråds behandling av förslaget framförde endast  
vägverket synpunkter. Komplettering av gatuhöjder och utfartsreglering  
kring Anderstorpsvägen önskades, och planen har justerats enligt väg-  
verkets önskemål.

Upprättat i augusti 1978

STADSARKITEKTKONTORET

Gislaveds Kommun

*Per Rudenstam*

Per Rudenstam  
Stadsarkitekt

*Antaget av kommunfullmäktige  
i Gislaved vid sammanträde den  
23.11.1978 § 195, betygat:*

*Rune Lindqvist*  
Kanslichef

*Nils-Erik Wetterbratt*

Nils-Erik Wetterbratt  
Planingenjör

Tillhör länsstyrelsens beslut 1979-06-21, 11.082-109-79.

Jönköping den 1 augusti 1979

*Helena Agerman*

Helena Agerman